

UN NOU MANICOMI

(CORRESPONDENCIA)

SR. DR. DE CA-NOSTRA:

Desitjós d'ajudar a la *Bona Prempsa*, vos envi aquesta informació.

Fa estona que la nostra Diputació Provincial se prevenpava d'establir conforme als avensos del dia el despertament Frenopátich del Hospital General de Palma; y considerant que devia situarlo en l'exconvent de Jesús, propietat seua, obrí un concurs de projectes. sent premiat el que presentaren D. Eusebi Estada, Enginyer y D. Josep Cepada Doctor en Medicina, per lo ben estudiat y complet. Pero, sa magnitud va ser causa de que no s'emprenqués sa realització tal com era estat pensada.

Y els anys passaven apremiant la necessitat fins que els senyors Diputats actuals resolgueren posar mà a l'obra, ja que no realisant l'indicat projecte, o un altra *provisional* (que probablement durará molts anys). Encarregat amb urgència al actual Arquitecte de la Provincia qui, acreditantse de actiu e intel·ligent, ha cumplit l'encàrrech, de manera que divenres prop passat pogué benehirse.

Sens pretencions de descriurel tecnicament vos ne daré un'idea:

Tancant un pati-jardí quadrat de 45 metres de llum, y als 9 d'alsada sobre el camí qui du a son Til·lo, s'ha dispost de front el vestibul ab l'ingrés d'entrada constituint un cos o pavelló mirant a Ponent, qui conté, la Portaria, sales per metges y per les Germanes de la Caritat, encarregades del Establiment, y la caixa de l'escala.

Desde aquest vestibul se passa al manjador dels alianats, a la cambra, guarda-robes, cuyna, rebosts y demés dependencias. El dormitori de les Monjes está part demunt elles.

En planta baixa, a cada banda del pati hey ha els dormitoris dels locos per alojars-hi molt espayosament 25 llits en cada un, de cap a ses parets, tenguent els seus cuartos-lavabos y escusats, prevista la seguredat y en fácil y abundant servici d'aygua amb enginyosos medis per netetjarho tot. Per això hey ha cuartos p'els custodis y vigilants.

En els pisos alts hi ha les habitacions d'aquests y dos depòsits d'aygua de 800 litres de cabuda que se distribuxen a pressió, després d'omplits per una màquina a vapor, procedents de la Font de la Vila; y en cas de sequelat, d'un pou que ja eczistia en temps dels frares.

No hey ha que dir que tots els cantells ahont poguessin ferse mal els pobres locos, están amolonats o enredonits; y, que totes les regles higièniques s'han tengut present respecte de la bugaderia, de les evacuacions d'aygos brutes, de l'il·luminació electrica, fogons econòmichs, banyeres...

Suposam que no hi mancará un Oratori ahont s'hi puga fer actes de cristiana devoció

La construcció es sòlida modesta y d'aspecte agradable, al estarior. En quant al interior es d'advertir que desde cap punt, els reclusos podrán veure passar els cotxos que van desde Palma en direcció al Cementeri; y que els passetjos d'ombra y les flors sembrades en pasteres, convenientment inacessibles als desbaratats e intranquils, donarán la nota alegre per l'espargiment de tristes idees y del mal humor dels desgraciats acullits en aquest humanitari establiment. Bo es advertir que queden a Palma els alianats de perturbació mental més incurable.

Dignes d'elògi son el Srs. Diputats que ha sabut, pogut y volgut realisar tan meritòria millora, que vé a ser una verdadera fiola del Hospital provincial de Mallorca.

També volem dar l'enhonorabona al nostre amich D. Guillem Reynés per lo seu trebay tècnic que demostra una vegada més sa especial perícia.

BARTOMEU FERRÀ.

Palma 29 Abril de 1911.

ANYORANÇA

I.

*Ab sa mare la filleta
vivía prop del pinar;
la casa era petiteta,
pobre, pero sempre neta,
que feya goig de mirar.*

*Una font allà brollava
d'aigua clara y joguina
qu'un hortet d'estiu regava,
y llavors s'allunyava
per dins el bosc falaguera.*

*La jove havia sembrat
un clavaller, y el tenia
a la finestra posat.
!Que hi pujava d'espigat!
¡Quin vert més hermós prenial*

*Cuidadosa ella'l regava
y ell creixia, poch a poch;
y quant l'estiu arribava,
en poncelles esclatava
y obria clavells just foch.*

*Quant ab boires abrigada
la terra tota plorosa
veya arribar l'hivernada,
y enfredia la nevada
la montanya soleyosa,*

*un cobertis ne teixia
la jove, ab palles com l'ambra;
y aixis del fret protegia
el clavaller que guarnia
la finestra de sa cambra.*

*Afiná un aucell, un dia,
aquell jas blan y calent,
y cada vespre acudia,
y redòs allà prenía
fugint de la neu y el vent.*

II

*A dins la casa pagesa,
vorereta del pinar,
el goig se mudá en tristesa,
puig la mare, tot tendresa,
vegé sa filla espirarl...*

*¡Bé la plorà nit y dia!
y fou tant son desconsol,
qu'el vent, passant, la planyia
y un rossinyol que prop nia
un cant aprenqué dol.*

*Torná l'estiu rioler.
perfumat d'aufabaguera...
Ningú regá'l clavaller,
que moria al cap derrer
pensant en sa jardinera!...*

*Torná la freda hivernada,
y l'aucellet, tremolant,
cap al jas prengué volada;
mes, la finestra tancada
trobá p'el seu desencant.*

*Y dalt una seca branca
posatse ajupit, s'estufa,
ses ales humides tanca,
y un trist plany el fret li arranca
quan morint el cap arrufa.*

*Al clavaller l'abrusá
el sol en temps de bonança;
el fret l'aucellet geiá.
Mes a tots dos los matá
un meteix mal: l'anyorança.*

JOSEPH M.ª TOUS Y MOROTO.

El Congrés Eucarístic de Madrid

S'obrirà el dissapte 24 de Juny ab la recepció oficial del Cardenal Llegat del Papa.

Diumenge: Pontifical; y a la tarde solemne sessió inaugural del Congrés. Els dos dies sigüents: Assamblea general y sessions particulars.

Dijous: Pontifical, y a la tarde Processó del Santíssim.

Divendres: Excursió a Toledo, y Dissapte (1.er de Julio) Adoració nocturna a la Basílica del Escorial.

Dames y Caballers, indistintament, poden allistarse al Congrés y pendre de les dues classes de targeta de congresista: la 1.ª, que costará 15 pessetes, donará dret a l'assistencia a tots els actes, rebent l'insignia corresponent, una Guia especial de Madrid y principals capitals d'Espanya y un exemplar de la Crónica del Congrés; la 2.ª, que costará 5 pessetes, donará dret a l'assistencia a tots els actes y a l'insignia del metex.

Els que no tenguen targeta de Congressista podrán adquirir la Crónica pagant 10 pessetes.

Qualsevol de les dues targetes donará dret a la rebaixa dels trens, que será de 50 per 100 en trajectes llargs.

A Mallorca hi ha molt d'entusiasme per anarhi y son molts que treuen contes y comensen a preparar-se per no fer-hi falta, donant exemple el Sr. Bisbe que té resolt acompanyar-hi els seus diocesans que hi vagen.

Dins pocs dies s'enviará a totes les entitats que hu demanin l'Himne del Congrés que segons el dictamen del Excm. Sr. Menendez y Pelayo ha aprovat la Junta Organissadora. La letra es del Rnt. P. Frá Restituto del Valle, la música del Mestre Busca. Vet aquí la letra que mos es estada enviada y que publicam per que nostros amics congresistes puguen comensar a prendre de memoria.

Himno á Cristo Jesús

Cantemos al amor de los amores
cantemos al Señor.

¡Dios está aquí! Venid, adoradores,
Adoremos á Cristo Redentor.

¡Gloria á Cristo Jesús! Cielos y tierra
benedicid al Señor.

Honor y gloria á Ti, Rey de la gloria;
Amor por siempre á Ti Dios del amor.

¡Oh luz de nuestras almas! ¡Oh Rey de las victorias!

¡Oh Vida de la vida y Amor de todo amor!

¡A Ti, Señor, cantamos, oh Dios de nuestras glorias;

Tu nombre bendecimos, ¡Oh Cristo Redentor!

¿Quién como Tú, Dios nuestro? Tú reinas y Tú imperas;
Aquí te siente el alma; la fe te adora aquí.

¡Señor de los ejércitos! bendice tus banderas.

¡Amor de los que triunfan! condúcelos á Ti.

¡Gloria á Cristo Jesús! Cielos y tierra,
benedicid al Señor.

Honor y gloria á Ti, Rey de la gloria;
Amor por siempre á Ti, Dios del amor.

LA FONT

Veis aquí com un ermitá, no dels antichs temps en que vivien ab els sants, sinó en aquesta época en que escassejen els sants que existexen sobre la terra, va atreurer al credo catòlich a n-els habitatns d'un país llunyá.

Dits habitants el visitaven cada diumenge (car sa propia iglesia era lluny d'ells) y escolven les seues piadoses paraules.

Els varen dirli:

—Vos sou l'últim sant d'aquest món.

Y altres homos li digueren:

—Veniu ab nosaltres y feuvos nostro rector.

Emperó l'ermitá sonrigué.

Y ells s'admiraren de veure que'l retrat de Jesús estava gravat en una pedra del esterior de la seua barraca y que aquell ermitá resava continuament devant la figura.

Y varen dirli altres:

—Veniu ab nosaltres. Nostra iglesia no té cap, feuvos nostre sacerdot y parlaunos cada diumenge en l'iglesia.

Y ell respongué:

—Vosaltres sou luterans. ¿No es veritat?

—Sí; nosaltres seguim aquesta religió.

Y l'ermitá respongué:

—No es aquesta la meua religió.

Y ells digueren.

—Encara que sigueu calvinia nosaltres vos acceptarem, car nosaltres tenim los meteixos salms.

L'ermitá respongué:

—Tampoch es aquesta la meua religió.

Y els homos s'assombraren, car ells sempre havien vist el llibre dels Evangelis en les seues mans.

Y ells meditaran:

¿Qui será idò aquest homo? ¿ortodoxe? ¿o

algun heretge?

Comprenent ell la seua meditació les va dir:

—Vosaltres podeu veure que Jesús es la meua llum. Emperó jo me som apartat de la societat humana pera viure tot sol, segons la meua pura religió.

Y va explicarlos-ho d'aquesta manera:

***

Lluny, al altra part de les montanyes y dels rius vivia, una vegada un rey idólatra, el qual feya ofrenes a n-els deus d'or.

Quant el rey va ferse vell endevingué trist y deya.

De que'm servex la riquesa? De día en día passa la vida volant com un nígul. Y després ve la nit a la qual jamay seguirá nou dia.

Li respongué'l príncep, son fill:

Pare, vos disposau d'homos prudents y sabis: feislos venir pera aconsolarvos.

Y el rey maná que venguessin.

Els meditaran y s'aconsellaren. Finalment un d'ells, ja vell, va axecarse y parlá:

Una vegada, en la meua joventut, vag sentir a explicar que en un país molt llunyá aont el sol cada matí s'hi axeca, existex una font: l'aygo de l'eterna vida: y se conta en aquell qui beu d'ella eternament viurá.

Aquell matex día va posarse en camí una comissió pera cercar aquella aygo. El príncep portava una gerreta d'or.

Després d'un llarc viatge y de preguntar molt, varen arribar a la regió aont els homos bevien l'aygo de l'eterna vida.

En un país salvatge plé de bassiots s'hi trobaven dues ciutats. Demanaren a n-els seus habitants: ¿Es aquesta aygo empantana-da l'aygo de la eterna vida?

Y aquells respongueren:

—Sí.

El príncep va agafar la gerreta pera treure l'aygo, emperó'l vell sabi va contenir-lo preguntant a n-els ciutadans:

—Aquesta aygo deu tenir una font. ¿No es veritat?

Vos aconsell que prenguem l'aygo a la meteixa font.

—¡Oh! es molt lluny, varen respondre els ciutadans—ni tan sols sabem aont es.—Es cert que aquesta aygo surt d'aquella font encara que aquí sia tan térbola no obstant nosaltres ne bevem desde fa molt de temps y ja mos hi havem acostumat,

—Continuém idò, nostre camí; cerquem la font, digué el vell.

Y partiren.

De nou trobaren ciutats properes, els seus habitants no bevien l'aygo dels bassiots sinó de cisternes o coves.

Tampoc allà l'aygo era del tot clara.

Ell va preguntar a n-aquells ciutadans.

—¿Tampoc vosaltres beveu directament de la font?

—Es molt lluny—varen respondre—emperó aquesta prové d'ella. Nostres avis varen aquestes cisternes pera que nosaltres no venguessim obligats a beure l'aygo bruta.

—Idò continuem nostre viatge, dirigimnos a la font—digué'l vell.—

Durant el viatge de nou trobárem ciutats y aldeas properes al aygo, sempre més y més petites.—Aquí y allà fins cases isolades, voltades d'aygo.—Però aquell vellet, en lloc s'aturava: ell desijava beurer de la mateixa font.—

Y ells viatjaren.

Y trobaren que l'aygo era sempre més y més estreta y sempre més clara; en algún lloc casi desaparexia y tornava a reapareixer entre pedres y molsa en les profunditats dels passats temps. Emperó no perderen la seva paciencia.

Finalment alcansaren la font: a la vora d'ella hi seya un vellet de blanca cabellera ab unes claus en la mà...

Y veis aquí, qu'allà a la font, l'aygo era puríssima, clara com el cristall y sortia d'el interior de quatre pedres blanques y d'el peu d'una CREU DE FUSTA...

(Traduit de la llengua húngara)

Peregrinación

Franciscana á Lluçh

AVISO IMPORTANTÍSSIMO

La fecha de la Peregrinación Franciscana á Lluçh se ha fijado definitivamente para el día 18 de Junio, dominica infra-octava del Corpus, en vez del día 25 que se había indicado antes. La Orden Tercera ha recibido el honroso encargo de trasladar á Lluçh la Cruz que traerán á Mallorca los peregrinos de Tierra Santa el 16 de Junio. A fin de que la traslación se haga en día más oportuno, y con la mira de que puedan tomar parte en la peregrinación nuestro Rdm. Prelado y muchos sacerdotes y seglares terciarios que han de asistir al Congreso Eucarístico de Madrid, se ha cambiado la fecha. Esperamos que este cambio, obedeciendo á las causas señaladas ha de ser celebrado por todos los terciarios. Las circunstancias expresadas y la presencia del Rdm. P. General de la Orden Tercera Regular harán que la Peregrinación Franciscana sea un acontecimiento excepcional importancia.

De el «Heraldo de Cristo»

Publicacions Rebudes

Biblioteca de la Bandera Regional | El «Caso» de Azorin | Un tradicionalista inconfeso | por | Doctor Veritas | Precio 10 céntimos de peseta.

La frase *un tradicionalista inconfeso* ja expressa el contingut d'aquest follet que no vé esser més qu'una demostració de qu'el distingit escriptor «Azorin» pensa y sent segons la doctrina dels tradicionalistes, demostrant ho ab els metexos escrits que ha publicat dit escriptor que están ab oposició ab los fets y conducia del partit conservador a qui pertany.

Los curas defendidos por un frayle.—Sols 31 plana té aquest opúscol; però dins tan curt espay desfa els errors y conceptes en qu'es tengut el sacerdot, a causa dels vents anticlericals que corren per la terra. Vegin els capítols que dú: Pasó el sacerdote.—Los escándalos del clero.—La avaricia del clero.—El presupuesto del clero.

Carta Pastoral que ha dirigida el Excm. y Rvm. Sr. Bisbe de Madrid-Alcalá a n-els feels de la seua Diòcesis explicant y comentant les normes donades per l'Excm. Sr. Cardenal Aguirre sobre l'acció catòlica, política y social d'Espanya.

Palabras de un apóstol.—Es una colecció de bossins d'algunes obres del Sr. Bisbe de Jaca, composta per D. Joseph María Azara.

Los *Anales del Pilar* han publicat cinc copiosíssimes edicions de aquest opúscol, quina lectura encanta y fa esmentar a n-els catòlics l'obligació que les modernes costums les imposen.

La darrera edició está presentada ab elegancia y ab unes cubertes tipogràfiques en varies línies.—8 pessetes cent y 75 el millar, a n-els *Anales del Pilar.*—Apartada 59 Zaragoza.

Cronico d'Inca

Abril de 1911

Dia 23—A la plassa d'Orient se fá l'imponent acte de la Jura de banderes pels reclutes d'aquesta Guarnició. El Capellá Castreñe, Mossen Mateu Más, a un artístic altar de la Puríssima improvisat devant la Casa rectoral, celebra missa de campanya y després reb el jurament dels reclutes en les ceremonies d'ordenansa. Assistex a l'acte el Coronell y demés oficialitat, representacions del Ajuntament, del Clero parroquial, de les Comunitats religioses d'hombres, y moltes distingides persones de la localitat qu'havien estades convidades, a més d'un públic nombrós.

Dia 24—Comensen les obres del campanar de Sant Francesc segons el plá qu'es estat aprovat del arquitecte Sr. Galmés.

Dia 28—Mirau s'hi e-hu son aquest picapedrés de Sant Francesc. En lloc de pujar la terra per amunt aquests dies lo qu'han fet es baxarla per avall, l'han esquetsada uns 12 pams. Es qu'un bon tros de la veyta replomava no tenia bona bassa per assantar-hi.

Dia 30—A la Parroquia, San Francesc, San Domingo y la Capella de les Franciscanes comensa en gran solemnitat la devoció del Mes de Maria

Maig de 1911

Dia 5—A n-el campanar de Sant Francesc alguns frares fan de manobres ¿No deyen qu'eren vagos? lo qu'es avuy han feta una dieta somerina: han pujat uns 700 quintars de material d'alt la torre per fer prop d'un metro d'ormigó porque l'obra quedás més ben assegurada. Picapadrés y frares tothom fa l'obligació y diuen que com es el vespre tothom

está blan ferm.

Dia 7—A San Domingo se celebra la festa de la Mare de Deu del Roser, predicant-hi Mossen Llorens Reynés capellá de les Reparadores de Palma.

Dia 8—El Coronell, D. Ricard Sanz dexa la direcció del Retgiment d'Inca per haver estat anomenat Vice-President de la Comissió del reclutament de Navarra.

—D. Joan Aliaga Ramis, Tinent Coronell Major del Retgiment d'Inca núm. 62 ha participat a nostro Director que dia 9 se va fer càrrec interinament de la comandancia militar d'aquesta població y del retgiment que la guarnex, oferintse en tot lo que puga esser útil.

Corresponguent a ton inmerescuda distinció respectuosament posám a disposició de tan bon Senyor nostros servicis y les columnes de CA-NOSTRA.

—Se fá la crida de qu'el repartiment del consum está de manifest a n-el portal de la Sala.

Hi ha fortes quexas de moltes families que les han pujat la cuota, essent axí que la tarifa del repartiment es igual a la dels anys anteriors, o sien 65.252'88 pesetes.

Que farem...!! que tornarán venir els temps odiosos de canavalls y cananunts.

Dia 11—Avuy el bessó a nostro mercat se paga 99'50 pesetes.

Dia 13—A la Iglesia parroquial de Santa María la Major se fa l'hermós acte de la primera comunió dels nins y nines en nombre 208, havense preparats antes ab uns exercicis espirituals que los ha donat el Sr. Rector durant la setmana.

—Ha prés pocessorí del seu càrrec el non Registrador de la Propietat del Pertit d'Inca D. Joseph Figueiras Montero.

Sia ben vengut ell y la seua Familia.

Dia 14—El Club Velocipedista d'Inca dona a la plassa de Toros una *becerrada*. El Cronista, que es antitaurí per convicció y temperament, no havia assistit may a cap corrida de toros, però devant l'atenta invitació del Sr. President de la Societat aristocrática assistex a la funció bastant satisfet. Altres n'hi ha que si e-hu podrien fer ab un papé de cinc durets está en nostro lloc no hi pensarien cap miqueta; però la cosa va estreta y sols tenen entrada les dones, els socis y els accionistes de la plassa.

Tota la setmana no s'ha parlat d'altra cosa que de la *becerrada*, de les riques bandarilles que s'han fetes, dels vestits nous de les presidentes, del coratge dels improvisats toreros, fins y tot en Toni de Son Dureta n'ha fetes codolades.

Es hora de comensar. La plassa está magnífica. En mitx d'ella s'ha fet de sarradís tenyit un grandíós escut d'Inca, circulat de faxes de colors nacionals que donen bon cop de vista.

Se presenten a la tribuna les presidentes, dotze joves de casa bona d'Inca; sis duen la clásica manteta blanca, y les altres, el més clàsic encara vestiit de pagesa. Dins la elegancia de sos garsatges sonriuen hermoses roses y clavells just foc, que diuen en la frescura de ses cares innocentes. Totes van ben posades y honestes, tals, que l'escrepulsó Cronista no hi té res que dir. Vet-aquí el noms de les senyoretas presidentes: Magdalena Sampol, Ayna Balaguer, Antonia Pujol, Luisa Muntaner, Esperansa Ferrer, Juanayna Ramis, Francisca Sales, Francisca Aloy y María O'rian.

La plassa casi está plena, la majoria son dones. Les dues bandes de música d'Inca y la del Retgiment de Palma alternen en les toques donant animació y ayres de festa a espectáculo.

La codrilla de destres se compon senyoretas

d'Inca y alguns oficials. Vegin els seus noms: Espases: Enric Esquivias, Joseph Vidal, y Eugeni Castelary.—Bandarillers: Josep Siquier, Mateu Llobera, Marcelo Sastre, Pere Mairata, Antoni Real, Mateu Gelabert Adolf García, Joseph Pujol y Fernand Bustillo.

Els bouets son corradissos y cabriolencs, que no tenen aturay, y donen molt que fer als lidiadors per capaljarlos *con garbo* y anturarlos bandarilles *con zalero*; per paga la major part tenen sa punta escabotada per má oculta. Apesar d'axó, fan gallardes fantasies, demostrant serenitat y coratge que mereixen repetits aplausos. Vaja, tots fan l'obligació per quedá be devant el públic y sobretot devant presidentes tant maques y d'ulls tant etzisadors.

El festival s'acaba el vespre a n-el carré major, aont tocaren les músiques fins tart, delitant en les seues toques l'immens concurs qu'omplia aquelles encontrades.

Escapulons

LITERATS PREMIATS

Nostro benvolgut amic y colaborador Mossen Salvador Galmés que fá uns quants anys obtengué a n-els Jochs Florals de Barcelona la Copa d'Or per la composició *Negrures*; enguany ha obtengut el primer accésit al metex premi per una composició titulada: *Entre dos móns*.

De bondeveres lo felicitem per nou lloer obtengut per la seua prossa literaria y rebusca.

—També D. Antoni Gelabert y Cano, Mestre municipal d'aquesta Ciutat, ha guanyat als Jochs-Florals de Leyda un premi per la composició en vers *Dins un Coval* y un primer accésit per l'agradós sonet: *Hivernenca*.

L'enhorabona pel nou triunfo obtengut per l'amic estimat.

ANOMENAMENT

D. Marián Zaforteza y Crespí de Valldaura es estat anomenat Cap regional del partit Jaumista a Mallorca, sustituint a D. Felip Villalonga Mir que fá una llarga temporada que morí, (a. c. s.)

Ab aquest motiu a n-el Círcol Tradicionalista de Palma s'es celebrada Reunió general reynant gran entusiasme entre reunits per haver cayguda l'elecció en persona tant prestigiosa capás de donar gran empenta al pertit pels ideals tradicionalistes.

—El Sr. Balle de Sóller nos enviá a temps oportú el programa de les festes de la victòria que ahí acabá de celebrar aquella ciutat. Agraim l'atenció; però com CA-NOSTRA no surt fins dia 16 ja no té objecte la seua publicació.

—El sorteg que la tenda de Sant Joseph de Palma, celebrá el primer de Maig dels dies hábils del mes d'Abril va correspondre a n-el dia 24.

També el Propietari de dita tenda, D. Ignaci Figuerola, mos participa que acaba d'establir a Inca una Sucursal a la plassa de la Iglesia y Palmer en la qual encontrarán un immens assolit de robes y demés carroportal de temporada.

—D. Llorens Barceló Domenech, Abvocat, mos fa saber que s'es mudat a Inca, posant el seu despatx a n-el carré de Lloseta.

Desitjam que l'estada entre nosaltres li sia agradable y plena de prosperitats.

—A n-els magatzems de panyeria y tallers de sastraria de D. Bartomeu Gumbau y fills han rebut una gran variació de robes, de bó a milló, per la temporada del estiu.

Jaume II, 87 a n-el 93—Escursach 16 y 18, Palma de Mallorca.

Cultura Popular

MÀXIMES AGRÍCOLES

Mes que perseguir al insecte, convendria qu'al agricultor se preocupés d'averiguar lo que li falta a la planta.

Se calcula que necessita 40.000 insectes cad'any un aucell per alimentarse.

Caasa més dany el cassador d'aucells que'l lladre de fruits.

Agricultor: l'aucell es ton amic, no'l matis.

El major enemic del pagés es el cassador ab teles y reclams.

Mentres el cassador d'aucells riu, el pagés plora.

No oblidis, agricultor, que l'aucell es ton amic, y'l cassador ton enemic.

Els boscs, perificant l'ayre, fan saludable al clima; cridant els niguls, produexen la pluja; minven les tempestes; donen origen a les fonts pannes; creen l'humus que fertilisa la terra; atemperen la temperatura; alimenten les besties; nos donen fusta per nostres necessitats; y son els depositaris del foc y de la llum del sol.

Sense boscs no hi ha aygo, y sense aygo,

no hi ha vegetació.

Els boscs son los creadors del oxigene, y sense oxigene no hi ha vida.

El bosc es el gran laboratori químic de la naturalesa; descompon l'aygo, l'ácit corbònic, esmicola'l mineral, xucla llum, calor y electricitat.

LLIBRERÍA Carré de Mallorca número, 1.—Inca.

Derreres Obres Rebudes

ESPERANZA

a los que lloran pel Rnt. P. Marchal Missioner apostòlic y traduit de la decena edició francesa, ab licencia eclesiástica, tercera edició.

ATLAS

Geografia Universal compost de 22 mapes y trassats conforme al meridiá de Greenwich y en vista dels derrers descubriments y divisions polítiques pera us dels alumnes de 1^a y 2.ª ensenyansa per D. Joseph Paluzie y Lucena.

COMPENDIO

del espejo del alma compost pel prevere D.

Ramón Alzina Profesor de Moral a n-el Seminario consiliar de Solsona. Ab censura eclesiástica.

LA IGLESIA

y la Masoneria. Querrella del «Gran Orient Espanyol» contra La Verdad revista catòlica setmanal de Castellón de la Plana, per calumnies e injurias a la masoneria espanyola: extractat del sumari, resenya integra del judici oral ab els discursos de los acusadors D. Vicens Dualde y D. Miquel Morayta, de los defensors D. Vicens Gasco (de D. Andreu Serrano) D. Ramon Necedad (del Dr. D. Wenceslao Balaguer Pvre.) y la sentencia absoluta y definitiva.

GUIA

Histórico-Detectiva de la Santa Iglesia Catedral Basílica de Barcelona per D. Eduard Tamaro.

PLAGUETS D'ESCRIURE

Ab molíu de la pelegrinació franciscana que s'está preparant pera Lluch, a nostra tipografia s'es feta una tirada de 5.000 cubertes, d'aquestes plaguets, de cartolina satinada duguent l'Himne del Terciari Franciscà.

Son de 10 fulles de papé superior de 12 kilos y se venen a 10 céntims una y a 7 pesetes el cent.

Aquest setmanari se publica ab censura eclesiástica.

Libres de Temporada

Carré de Mallorca, 1.—INCA.

Mes de Maig consagrat a María Santíssima imitat del que en castellá compongú D. Joseph M.ª Quadrado pel Dr. M. Costa Pvre.—1'50.

Mes de Maig, o Devoció a María Santíssima en que se li consagra el dit mes ab l'exercissi de l'oració mental y vocal, dispost per D. Gabriel Marián Ribas Pvre.—1'75.

Petit Mes de Maria o sia el mes de Maig dedicat a la Santíssima Verge María escrit per D. Pere de A. Penya.—0'50.

Mes de Maria consagrado a la Inmaculada Concepción por el P. Dionisio Fierro Garca Escolapio.—1'00.

Mes de Maria Inmaculada por el Presbítero Redolfo Vengara Antúnez.—1'25.

Mes de Maria en prosa y verso. Advocaciones con que es más venerada en el mundo caólico, especialmente en España y América. Ornado con 63 estampas y bellissima encuadernación.—2'00.

Fulletes en catalá per F. C. Prevere propies per repartir en las funciones del Mes de Maria.—Fulls de 32 fulletes: 25, 2 pess.; 50 id. 3'50 pess.; 100 id., 6 pess.

Fulletes en mallorquí dispostes per M. D, també per repartir a n-els actes del mes de Maria.—Menadets de cent 0'25.

Fulletes dobles propies pera repartir a n-els actes finals del Mes de Maria.—Cent una pesseta.

Las Glorias de Maria, obra que escribió San Alfonso Maria Ligorio traducida nuevamente del Italiano por un devoto de la Santísima Virgen.—2'50.

Las Glorias de Maria, obra de S. Alfonso de M.ª de Ligorio traducida por el P. Ramón Garcia de la Compañia de Jesús.—1'10.

Oficio Parvo de la Santísima Virgen María y oficio de difuntos en latin y castellano.—0'75.

Explicación de las principales oraciones con que la Iglesia invoca a la Santísima Virgen María por el R. P. Manuel Pedroso de la Compañia de Jesús.—0'75.

Mes de Mayo consagrado á la Madre de Dios. Breve y piadoso.—0'30 en rústica y 0'60 en tela.

Novena al Espíritu Santo en preparación de su fiesta solemnísima de Pentecostés conforme las indicaciones de nuestro Santísimo Padre.—0'30.

DE SAN ISIDRO EN VENTA DE BAROS.

PAQUETES PASTILLAS PESETAS

1.ª marca: Chocolate de la Trapa. 400 gramos 14, 16 y 24 1'25, 1'50, 1'75, 2 y 2'50.

2.ª marca: Chocolate de la Familia 460 « 14 y 16 1'50, 1'75, 2 y 2'50.

3.ª marca: Chocolate Económico. 350 « 16 1 y 1'25.

Elaborados según fórmula aprobada por los Laboratorios Químicos Municipales de Madrid Pamplona y San Sebastián.—Cajitas de Merienda, 3 pesetas, con 64 raciones. Descuentos desde 50 paquetes. Porte abonados, desde 100 paquetes, hasta la estación más próxima. Se fabrica con canela, sin ella y á la vainilla. No se carga nunca el embalaje. Se hacen tareas de encargos de 50 paquetes. Al detall, principales ultramarinos.

ALMACENES — MONTANER

SINDICATO 2 á 10 Y MILAGRO 1 á 11

— PALMA —

Pañería, Sastrería, Novedades, para Señora y Caballero, Camisería, Lencería, Mantelería, Confección de blanco, Géneros de punto, Estatuarja Religiosa, Plata Meneses, Medallas, Rosarios, Objetos para Regalos, Efectos Militares, Uniformes, Gorras, Espadería, Corbatería, Tapices, Alfombras y Cortinajes.

EN LA SUCURSAL "CAN BITLA,"

ROPAS HCHAS Y SASTRERIA ECONOMICA